

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Melissa Marie Mýtinová
Téma práce:	Slad'ování osobního a pracovního života
Rozsah práce:	134850 znaků
Datum odevzdání práce:	14.4.2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma je velmi aktuální a v současné době diskutované, především proto, že členské státy byly do srpna 2022 povinny implementovat Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158, což se v ČR beze zbytku nepodařilo. Volbu tématu, jež se pohybuje na pomezí pracovního práva a práva sociálního zabezpečení, tedy velmi vítám.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je středně náročné na teoretické znalosti, které diplomantka prokázala jen částečně. U diplomové práce na téma slad'ování pracovního a rodinného života bych očekávala, že autorka bude diskutovat souvislosti problematiky slad'ování pracovního a rodinného života s otázkou rovného zacházení a využije k tomu teoretické poznatky obsažené v zahraniční literatuře. Téma jako takové však dle mého názoru bývalo bylo vhodné teoreticky ukotvit. Bývalo to mohlo autorce pomoci vytyčit si jasněji rámec, ve kterém se hodlá pohybovat a tématicky „neodbíhat“ od hlavního tématu, což vedlo často k tomu, že práce zůstala na povrchu a jednotlivé otázky nebyly buď ani nastoleny, nebo nebyly analyzovány.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do 3 kapitol. V první kapitole autorka pojednává o právních pramenech, tyto však vlastně pouze nepříliš systematicky vyjmenovává a přitom se nesoustředí na stěžejní z nich (především Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158). Druhá kapitola je věnována nástrojům slad'ování osobního a pracovního života, přičemž autorka např. v subkapitole 2.1.1. pojednává o „historii a současnosti“ úpravy pracovní doby. Není jasné, proč pojednává o horním zákoníku Václava II. či osvícenským reformám v práci, která se věnuje slad'ování pracovního a rodinného života (str. 17). Jistou souvislost se slad'ováním pracovního a rodinného života lze spatřovat až na str. 21, v posledním odstavci té samé subkapitoly. Další subkapitoly jsou nazvány Práce z domova, Překážky v práci na straně zaměstnance (v této subkapitole autorka stručně pojednává o dávkách sociálního zabezpečení, aniž by však vysvětlila souvislost mezi nimi a pracovní právními aspekty, na které celá práce cílí). Třetí kapitola se pak věnuje dalším nástrojům a souvisejícím otázkám, mezi které autorka řadí dovolenou, placené a neplacené volno a zařízení péče o děti předškolního věku.

Systematika celé práce není zvolena šťastně, už z ní je patrné, že si autorka nestanovila žádnou hypotézu, kterou svou práci chtěla ověřit či vyvrátit.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr diplomové práce odpovídajícím způsobem zpracován

Zamýšlený záměr diplomové práce dle mého názoru nebyl zpracován zcela odpovídajícím způsobem, byť připouštím, že téma zvolené diplomantkou není zcela jednoduché.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Z textu práce nelze vyčíst zcela jasný cíl. V závěru své práce sice autorka uvádí, že „cílem práce bylo zanalyzovat mezinárodní, evropské a české právní předpisy, upravující téma sladování osobního a pracovního života, zhodnotit historii a současnost příslušných právních nástrojů a institutů a případně zmapovat budoucí trendy.“ Nedomnívám se však, že by autorka alespoň k některému z těchto cílů předloženým textem skutečně směřovala, či jej naplnila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce vykazuje v obou systémech kontroly shodu větší než 5%, což je zřejmě dáno citacemi z právní úpravy i citacemi pramenů jako takových. Všechny použité prameny jsou v práci řádně citovány.
Logická stavba práce	Práce je logicky ne zcela dobře postavena, připomínky k systematické práci jsou uvedeny především v bodě 3., některé pak i v bodě 6 tohoto posudku.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka cituje převážně obecné zdroje literatury z oblasti pracovního práva a teorie či dějin práva. Očekávala bych použití většího množství teoretických zahraničních prací. K práci se zdroji uvádím následující poznámky: Na straně 27 v poznámce pod čarou 99 chybí vydavatel citovaného díla. Celou práci se prolíná poměrně zvláštní a velmi nestandardní citace zákoníku práce, kterou autorka uvádí ve formě „zákoník práce (2006)“.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza tématu bývala mohla být mnohem hlubší, práce, snad ve snaze pokrýt celou šíři tématu a jeho souvislosti, zůstala na povrchu a popisná.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce je standardně upravena, nemám připomínek
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková i stylistická úroveň práce je v pořádku, nemám zvláštních připomínek.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

K práci mám následující konkrétní připomínky:

V kapitole 1.1. autorka pojednává velmi zběžně, a ne zcela přesně, o mezinárodním právu. Na str. 8 autorka uvádí, že úmluvy MOP se na otázky související se sladováním osobního a pracovního života zaměřují od samého začátku. Toto tvrzení není pravdivé. Úmluvy Mezinárodní organizace práce byly totiž na svém počátku koncipovány jako mezinárodní dokumenty, jež cílily na stanovení mezinárodních standardů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Otázka

slad'ování pracovního a rodinného života se v dokumentech Mezinárodní organizace práce objevuje až mnohem později zejména v úmluvě č. 156 z roku 1981 o pracovnících s odpovědnostmi k rodině (Workers with Family Responsibilities Convention). Tuto úmluvu však autorka vůbec nezmiňuje. S tématem práce souvisí Úmluva č. 111, kterou autorka pouze uvedla ve výčtu různých úmluv MOP. Z koncepce textu je patrné že autorka pracovala pouze s literaturou především pak s učebnicí Pichrt a kol.: Pracovní právo, vydanou v roce 2022, nikoli s prameny mezinárodní organizace práce jako takovými. Obdobně autorka přistoupila jak pojednání o dalších organizacích, jež vydávají dokumenty mezinárodního práva. Na straně 10 autorka pojednává o Evropské sociální chartě, kterou na konci 1. odstavce této sub kapitoly označuje jako úmluvu. Toto označení z pohledu systematiky mezinárodního práva není přesné, viděno optikou českého práva jedná se a mezinárodní smlouvu.

Pojednání o právu EU, jež by v rámci 1 kapitoly mělo být stěžejní, představuje spíše výčet některých dokumentů práva EU. Je s podivem, že autorka správně uvádí Směrnici Rady 97/81/ES, stejně tak Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158, přitom však pomíjí směrnici která té současné předcházela, což je Směrnice Rady 2010/18/EU.

V subkapitole 1. 2. 3. Další dokumenty autorka pojednává o Lisabonské strategii. Tato strategie je však již v současné době do značné míry překonaná a byla nahrazena a výrazně doplněna takzvaným Evropským pilířem sociálních práv, jenž na slad'ování osobního a pracovního života klade důraz. Tento dokument však autorka pomíjí.

Na stranách 18 a 19 autorka poskytuje určitý historický přehled právní úpravy pracovní doby. Informace zde obsažené však nejsou zcela úplné a rovněž se nedomnívám že tento přehled práci jakkoli prospěl nebo nějakým způsobem podpořil eventuální argumenty.

V kapitole 2.2. Práce z domova autorka Vlastně směšuje několik institutů pracovního práva, přičemž se nevyrovnává dostatečně s terminologií která se v této oblasti v současné době používá. Ustanovení, která v této kapitole zmiňuje a popisuje, by bylo bývalo vhodné analyzovat z pohledu slad'ování pracovního a rodinného života. Místo toho autorka pouze popisuje platnou právní úpravu a otázce jejího souladu se Směrnici 2019/1158 věnuje pouhý 1 odstavec.

Otázku právní úpravy a dávek sociálního zabezpečení jež souvisejí se slad'ováním pracovního a osobního života autorka vkládá do kapitoly o překážkách v práci. Toto systematické řazení nepovažuji za zcela vhodné. O peněžité pomoci v mateřství a rodičovského příspěvku, stejně jako u ostatních dávek autorka pouze popisuje platnou právní úpravu, místo toho, aby jí zanalyzovala ve vztahu k otázce slad'ování pracovního a soukromého života. Navíc, dávky jsou řazeny poněkud zvláštním způsobem: nejdříve text pojednává o peněžité pomoci v mateřství, poté o rodičovském příspěvku, což je dávka státní sociální podpory, aby se následně vrátila k otázce otcovské a dlouhodobého ošetřovného. V souvislosti s dávkami sociálního zabezpečení se text nijak nedotýká otázky harmonizace českého práva s právem EU, přitom právě v této oblasti lze identifikovat poměrně velké množství problémů i právních otázek de lege ferenda.

Na stranách 56 a 57 se autorka vyjadřuje k otázce zařízení předškolní péče a diskutuje především úpravu a péče o děti v jeslích v době socialismu. Kromě jiného zde uvádí, že „jesle byly zřizovány z důvodu snahy o maximální zapojení žen do pracovního procesu a také z důvodu co nejranější indoktrinace“. S tímto hodnocením by bylo možné do určité míry polemizovat. Zároveň však autorka nijak nereflktuje otázku nedostatku míst v jeslích v současné době a z posledního odstavce na straně 57 lze vyčíst její závěr, že důvodem může být například averze ke kolektivní výchově dětí způsobená neblahými vzpomínkami na jesle v dobách socialismu. S tímto závěrem

však souhlasit nelze, ze studií nejenom z České republiky, ale i z ostatních postkomunistických zemí, zcela jasně vyplývá, že zájem o místa v jeslích existuje, tato však nejsou k dispozici, protože Česká republika dlouhodobě otázkou rozvoje předškolní péče o děti mladší 2 let neřeší dostatečně.

Předložená diplomová práce, i přes výše uvedené nedostatky, dle mého názoru ještě splňuje požadavky kladené Právnickou fakultou UK na zpracování diplomových prací, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Navrhuji práci hodnotit stupněm dobře až nedostatečně, dle výsledku obhajoby.

V rámci obhajoby by se kromě reakce na výtky výše autorka měla soustředit na otázku možné implementace čl. 5 odst. 2 a 6 Směrnice 2019/1158 do českého práva.

V Praze dne 11.5.2023

prof. JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D.